

Nový český dokumentární film Oko nad Prahou

JAN KAPLICKÝ

OKO

NAD PRAHOU

Tragický příběh jednoho muže, jedné stavby, jedné lásky

Účinkují: Jan Kaplický, Václav Havel, Pavel Bobek, Eliška Kaplický Fuchsová, Eva Jiřičná, Josef Kaplický, Norman Foster, Zdeněk Lukeš, Michaela Gabriel, Filippo Previtali, Georg Roetzel a další / Dramaturgie: Hana Stibralová, Jan Gogola ml. / Produkce: Zuzana Bieliková / Zvuk: Tomáš Kubec, Richard Müller / Střih: Jakub Voves / Šéfredaktor České televize: Petr Morávek / Šéfdramaturgyně České televize: Darja Macáková / Námět, scénář, producent: Eliška Kaplický Fuchsová / Scénář, kamera, režie: Olga Špátová
www.okonadprahou.cz © SIMPLY CINEMA, ČESKÁ TELEVIZE A LAFARGE CEMENT, 2010

Design & Typo: Alan Záruba / 3D vizualizace: Filippo Previtali / Foto: Alibeta Jungrová

Logos: simply, ČT, LAFARGE, MINISTERSTVO KULTURY, MEDIA, DOLBY DIGITAL, EYE, REFLEX, MEDEA GROUP, CINECITY, REFLEX

Eye over Prague

Tragický příběh jednoho muže, jedné stavby, jedné lásky

„Taková věc se stane jednou dvakrát za život. To je první česká mezinárodní soutěž a první soutěž svobodného státu. A to uzavřelo jakýsi kruh, kde člověk odešel kdysi dávno a zase se pozvolna vrací zpátky.“

Jan Kaplický březen 2007

REŽIE A KAMERA

Olga Špátová

Premiéra: 15. 4. 2010

78 min | 35 mm | Dolby Digital | 1,85:1

PRODUCENT

Eliška Kaplický Fuchsová

SIMPLY CINEMA

KOPRODUCENTI

ČESKÁ TELEVIZE

LAFARGE CEMENT

ÚČINKUJÍ

Jan Kaplický, Václav Havel, Eva Jiřičná, Vlastimil Ježek, Pavel Bém, Pavel Bobek, Milan Knížák, Eliška Kaplický Fuchsová, Zdeněk Lukeš, Norman Foster a další

www.okonadprahou.cz

Synopse

Dokument o projektu Národní knihovny, který navrhl architekt Jan Kaplický (1937 - 2009) a který vstoupil do povědomí pod přívzkem "Chobotnice", líčí jednu z nejznámějších politicko-společenských kauz uplynulých let. Ukazuje její absurdní peripetie: od autorovy radosti z vyhrané soutěže, přes odmítavou reakci prezidenta Václava Klause, zpochybňování místa realizace projektu a obskurních úřednických průtahů, po Kaplického náhlou smrt a následné zrušení plánované stavby. Ve sporu, který rozjitřil naši odbornou i laickou veřejnost, se angažovala řada známých osobností, včetně bývalého prezidenta Václava Havla. Jeho dopis Kaplického dceři Johance (publikovaný i v tomto tiskovém materiálu) tvoří jednu z point snímků.

Další rovina kroniky, protkané šoty z televizního zpravodajství, záznamy z veřejných i soukromých debat i záběry z demonstrací na podporu projektu, přibližuje Kaplického pozoruhodnou osobnost a jeho unikátní dílo. Na jejich mládí a společné záliby vzpomíná architektův spolužák a celoživotní přítel Pavel Bobek. Další zajímavé postřehy zazní od světoznámé architektky Evy Jiříčné, teoretika Zdeňka Lukeše, či od mladých členů Kaplického týmu z jeho londýnského studia Future Systems. Mnohavrstevné svědectví nahlíží i do Kaplického soukromí a rekapituluje jeho vztah s pozdější manželkou Eliškou. Dá se vnímat i jako kronika o lásce v pozdním věku a okouzlení zralého muže mladistvým ženským půvabem. Ale také jako truchlivé drama o nepochopení výjimečného umělce ze stran nevzdělců, závistivců a politických intrikánů.

Film poukazuje i na inspirace Kaplického díla, jež se neomezují jen na návrhy proslulých staveb, realizovaných po celém světě. Diváky seznamuje také s autorovými návrhy nábytku, příborů, či šatů, v nichž rovněž uplatnil své originální estetické cítění. Koláž režisérky Olgy Špátové propojuje vzrušující příběh o umělecké fantazii, občanské angažovanosti a politickém pletichaření s atraktivní podívanou. Obrazové „motto“ dokumentu Oko nad Prahou tvoří záběry lidských očí, jež korespondují s dominantním prvkem Kaplického návrhu. Vizually vytříbená kronika vypráví o nevšedních vizích i o spletitých procesech jejich uskutečňování. Některými motivy připomíná známý Pollackův dokument Skici Franka Gehryho. Tragický epilóg (Kaplického smrt v den, kdy se narodila jeho dcera) potvrzuje názor, že skutečný osud je leckdy dramatičtější než sebenapínavější fikce.

Jan Foll, únor 2010

Tvůrci

SCÉNÁŘ

Olga Špátová, Eliška Kaplický Fuchsová

NÁMĚT

Eliška Kaplický Fuchsová

STŘIH

Jakub Voves

MISTR ZVUKU

Tomáš Kubec

MIX DOLBY ZVUKU

Štěpán Mamula

ZVUK

Richard Müller

Michal Gábor

Petr Provazník

Jaroslav Jehlička

ŠÉFDRAMATURGYNĚ ČESKÁ TELEVIZE

Darja Macáková

DRAMATURGIE ČESKÁ TELEVIZE

Hana Stíbralová

DRAMATURGICKÁ SPOLUPRÁCE

Jan Gogola ml.

ŠÉFPRODUCENT ČESKÁ TELEVIZE

Petr Morávek

VEDOUcí PRODUKCE ČESKÁ TELEVIZE

Roman Blaas

Lucie Zvěřinová

VÝKONNÁ PRODUKCE

Zuzana Bieliková

POSTPRODUKCE

Kryštof Šafer

TRIKOVÁ POSPRODUKCE - GRAFICKÉ CENTRUM ČESKÁ TELEVIZE

Zbyněk Louda

Dagmar Šperlová

Břetislav Kašpar

Petr Mikeš
Tomáš Musílek
Ondřej Ševčík

BAREVNÉ KOREKCE
Daniel Tučka

TYPOGRAFICKÝ DESIGN
Alan Záruba

Režijní záměr

Příběh filmu začíná 2. března 2007, kdy byly vyhlášeny výsledky mezinárodní soutěže o novou budovu Národní knihovny v Praze a kdy se jako autor vítězného návrhu představili Jan Kaplický a jeho studio Future Systems. Film jsme od té chvíle natáčeli sběrnou metodou dva roky. Hlavní postavou je samotná Národní knihovna, které dal autor jméno Oko nad Prahou. Tak se také jmenuje náš film.

Zveřejnění vítěze první mezinárodní architektonické soutěže vyvolalo nebyvalý zájem veřejnosti, mediální diskusi odborníků, architektů, urbanistů i laiků. Janu Kaplickému se splnil jeho sen, dostal možnost realizovat svou stavbu v rodné Praze.

Na Letné, která byla magistrátem zvolena jako místo pro novou Národní knihovnu, jsem odmalička vyrůstala. Těšila jsem se, že mi nová budova bude vznikat přímo před očima a já budu s kamerou sledovat její růst.

Po dvou měsících od rozhodnutí mezinárodní poroty, začal návrh nové knihovny veřejně kritizovat prezident Václav Klaus. Nadšení z projektu Jana Kaplického se během krátké doby proměnilo ve vyčerpávající zápas o jeho realizaci. Nejvyhraněnější postavou v tomto dramatu se stal primátor Prahy Pavel Bém, jehož někdejší nadšená slova na adresu knihovny se ze dne na den proměnila v její odmítání. Magistrátní úředníci rozhodli, že knihovna se nebude stavět na Letenské pláni.

Původní scénář filmu se náhle proměnil v dramatickou veřejnou diskusi občanů, odborníků, a politiků.

Pozorovala jsem, jak se Kaplického štěstí během několika měsíců mění v trpké zklamání a údiv nad lží a špinavou hrou zmanipulovaných úředníků ve spolupráci s odpůrci knihovny. Jan Kaplický byl vystaven útokům a zpochybňování stavby z nejvyšších politických míst. Zároveň byl ale podporován svými příznivci, kteří se postavili na obranu autora, jeho návrhu a proti mocenským manipulacím. Absurdní zápletka se navíc odehrávala v Kaplického rodné Praze, kterou chtěl obohatit svým uměním. Sledovala jsem s kamerou, jak se jeho důstojná osobnost ocitla ve víru šarvátek, které nečekal a dosud nikdy neprožil. Dojímal mě jeho odvaha říkat neslušným kritikům svého projektu pravdu do očí. A zároveň jsem pozorovala, jak mu ubývá sil.

Kaplický přitom říkával, že prožívá nejkrásnější období svého života. Mnohokrát jsem mohla být se štábem v jeho soukromí, kde jsem viděla jiného člověka než urputného polemika na české veřejné a politické scéně. Vzpomínal na své dětství, s láskou mluvil o své matce, otci i

o třináctiletém synovi Josefovi z prvního manželství. V londýnském studiu Future Systems jsem zpovídala Kaplického mladé spolupracovníky různých národností, kteří vyjadřovali obdiv k jeho práci. Mezitím se oženil s filmovou producentkou Eliškou Fuchsovou, která mu v té době byla největší oporou.

Téměř dva roky po vyhlášení výsledku soutěže tehdejší ministr kultury Václav Jehlička projekt zrušil, protože se prý pro něj nenašly potřebné peníze. Jan Kaplický a jeho žena však nepřestávali usilovat o spravedlivý výsledek verdiktu renomované mezinárodní poroty, za nejmodernější knihovnu v Evropě.

Po necelých dvou letech bojů, 14. ledna 2009 Jan Kaplický v Praze náhle zemřel na selhání srdce. Stalo se to v tentýž den, kdy se narodila jeho dcera Johanka. Studenti zorganizovali manifestaci za Národní knihovnu, která zaplnila celé Staroměstské náměstí příznivci všech generací.

Smrt Jana Kaplického zvýraznila potřebu člověka prosazovat duchovní hodnoty navzdory nepřízní neosvícených mocipánů. Osud architekta Jana Kaplického je varováním i pobídkou k tomu, abychom se nestali lhostejnými vůči lži a nespravedlnosti. Jeho příklad nám dává odvahu jít v každé situaci za svým snem a za svou pravdou.

Náš film je obrazem rozporuplného stavu současné české společnosti. Zároveň je vyznáním obdivu k odvaze a dílu slušného a statečného člověka Jana Kaplického.

Olga Špátová, únor 2010

Postavy filmu

Jan Kaplický, světový architekt českého původu žijící v Londýně. Vítěz v soutěži o návrh na Národní knihovnu v Praze.

Eliška Kaplický Fuchsová, filmová producentka. V roce 2007 se vdala za Jana Kaplického. Je jeho velkou oporou.

Josef Kaplický, syn Jana Kaplického, narozen v roce 1995. Žije se svou matkou, architektkou Amandou Levete v Londýně. V galerii Zdeněk Sklenář se uskutečnila výstava Josef a Josef jako pocta dílu Kaplického otce a mladickým výtvarným pracím architekta syna.

Kaplického tým Future Systems, mladí lidé různých národností. Pracují ve studiu v Londýně, patří k nim například architekt Georg Roetzel, osobní asistentka Jana Kaplického Michaela Gabriel a Filippo Previtali, který vytváří 3D vizualizace.

Eva Jiříčná, architektka, předsedkyně poroty v soutěži o návrh Národní knihovny v Praze.

Zaha Hadid, architektka, členka poroty. Jako jediná žena obdržela v roce 2004 Pritzkerovu cenu.

Vlastimil Ježek, ředitel Národní knihovny, člen poroty v soutěži o návrh Národní knihovny. Iniciátor myšlenky první mezinárodní architektonické soutěže v České republice. Po roce a půl od vyhlášení výsledků soutěže byl ministrem kultury odvolán z funkce.

Bohdana Stoklasová, ředitelka fondů Národní knihovny, příznivkyně stavby. Vyjadřuje názor, že Národní knihovna nutně potřebuje další prostor nebo zkolabuje.

Václav Havel, dramatik a bývalý prezident ČR, příznivec stavby. Navštívil Jana Kaplického a jeho ateliér Future Systems v Londýně.

Václav Klaus, současný prezident ČR, odpůrce stavby. Jana Kaplického nezná a říká, že jeho architektura není ve světě známá, že toho zas tolik nepostavil. Prohlásil, že v případě její realizace se ke stavbě připojí řetězy, jako to dělají ekologičtí aktivisté.

Pavel Bém, primátor Prahy, odpůrce umístění stavby na Letné. Na začátku tvrdil, že se Národní knihovna stane dalším obdivovaným skvostem pražské architektury a doplní její mozaiku všech stavebních slohů. O dva měsíce později prohlásil, že návrh je v arogantní disharmonii s blízkým i vzdáleným okolím uvažované stavby. Proto se prý z hlediska zásahu do urbanismu města nedá srovnat s Tančícím domem. Řekl, že může stát všude, jen ne na Letné.

Milan Knížák, ředitel Národní galerie. Návrh Jana Kaplického se mu líbí, je však odpůrcem umístění stavby na Letné. Na demonstraci před Magistrátem držel transparent, který hlásal, že soutěž na knihovnu byla neregulérní a celou kauzu zpolitizoval autor návrhu Jan Kaplický a ředitel Národní knihovny Vlastimil Ježek.

Zdeněk Lukeš, historik architektury, příznivec stavby. Podá historicko-architektonický výklad o Letné, kde také sám bydlí.

Lord Norman Foster, britský architekt, s nímž Jan Kaplický v sedmdesátých letech v Londýně spolupracoval.

Pavel Bobek, zpěvák, celoživotní přítel Kaplického, příznivec stavby. Veřejně podporuje Kaplického návrh.

Brian Clarke, britský umělec. Jana Kaplického řadí mezi klíčové postavy britské architektury.

Petra Sedláčková a Gabriela Gálová, studentky gymnázia v Uherském hradišti. Společně se svými spolužáky napsaly Janu Kaplickému dopis, v němž podporují jeho návrh a nesouhlasí s odmítavým postojem některých politiků.

Rozhovor s režisérkou Olgou Špátovou

Jak jste se seznámila s Janem Kaplickým?

Poznala jsem ho na jaře roku 2007, kdy přijel do Prahy na vyhlášení výsledků mezinárodní architektonické soutěže na novou Národní knihovnu jako její vítěz. Přijel spolu s pěti mladými spolupracovníky různých národností ze studia Future Systems. Když jsem se s nimi a s jejich tvorbou setkala osobně, byla jsem nadšená jejich světem fantazie a vtipu. Jan Kaplický klopil plaše oči a já byla překvapená, že je tak ostýchavý. Když jsem zapnula kameru, mluvil tak tiše, že měl zvukař strach, jestli mikrofon jeho hlas vůbec zaznamená. Pamatuju si ale, že se stále usmíval a byl opravdu šťastný. Sledovat proměnu jeho osobnosti v průběhu dalších dvou let bylo velké dobrodružství. Poté, co nastal zápas o bytí a nebytí knihovny, nezbylo mu než začít urputně hájit svou věc.

Čím na vás nejvíc zapůsobil?

Když na tu dobu vzpomínám, uvědomuju si svou radost a překvapení z toho, že se tu objevil člověk, který se nebál bojovat za duchovní hodnoty proti malosti a lži. Když jsem byla s ním, cítila jsem naději, že omezenosti a prohanosti se lze postavit a možná nad ní i vyhrát.

Co byste mu vytkla?

Nic bych mu nevytkla, to si ani nemůžu dovolit. Vzpomínám si, kolik lidí nebo novinářů mu občas vyčítalo, že nechce opakovaně odpovídat na otázky a vysvětlovat, proč je knihovna zlatá, když předtím byla zelená, a že je nevrlý a neochotný. Já jsem se mu nedivila. Od chvíle, kdy vyhrál soutěž, byl vystaven neslušným útokům a zpochybňování svého návrhu od politiků, oponentů, i od některých kolegů. Uvědomovala jsem si, jak ho nespravedlivé ataky vůči návrhu jeho ateliéru intenzivně trápí.

Jak jste se seznámila s jeho ženou, producentkou Eliškou Kaplickou?

Když mi bylo asi třináct, můj bratr Jakub přivedl domů Elišku, svou spolužačku z FAMU a představil ji jako svou milou. O deset let později mě oslovila k práci na filmu Oko nad Prahou.

Vyskytly se při natáčení nějaké problémy?

Natáčení filmu bylo od začátku velké dobrodružství. Původně jsem chtěla jen sledovat, jak vzniká na Letné moderní stavba. Poměrně záhy se ale scénář filmu proměnil ve společenské a politické drama. Točila jsem více než dva roky, měla jsem mnoho různorodého materiálu. A nejtěžší bylo vybudovat z něj napínavý a pravdivý příběh se všemi peripetiemi, které jsem zaznamenala. Ale to je právě na dokumentárním filmu nejvíc vzrušující – vytvořit z beztvare hmoty drama. Nechtěla jsem, aby film vyzněl jen jako stížnost na účelové jednání mocných. Chtěla jsem vyjádřit také touhu Jana Kaplického dát rodné Praze krásnou architekturu, moderní knihovnu. To, že nerovné klání architekta a politiků skončilo smutně a předčasně Janovou smrtí a zatím vyznělo v neprospěch jeho originálního díla, je v naší zemi tradicí už od 19. století. Výstižně to vyjádřil Jan Neruda: „Máme-li v literatuře něco výborného, málokdo to zná. Máme-li v umění někoho vynikajícího, buď si ho nevšimnem, nebo ho zničíme, nebo mu, alespoň, můžeme-li, vezmeme všechnu možnost, aby se stal velikým.“

Co vás na kauze kolem Národní knihovny příjemně překvapilo?

Překvapovalo mě, s jak velkým zájmem o moderní architekturu jsem se setkávala, ať už jsem byla s kamerou v Senátu, se studenty gymnázia z Uherského Hradiště, kteří napsali Kaplickému nadšený dopis, nebo mezi lidmi na ulicích. Po smrti Jana mi dělali radost mladí lidé ze studentského hnutí Demokracie staví, kteří zorganizovali na Staroměstském náměstí

velkou manifestaci na podporu knihovny. Byla jsem nadšená z lidí, kteří skandovali v mrazu na zaplněném náměstí, že chtějí mít na Letenské pláni Národní knihovnu. Pár dní poté následoval happening na místě zamýšlené stavby. Dojímalí mě mladí lidé, ale i babičky, když přicházeli položit knihu na pomyslný půdorys Kaplického návrhu. Symbolicky tím stavěli základy potřebné Národní knihovny a vzdávali hold jejímu architektovi.

Co vás na kauze kolem Národní knihovny naopak nepříjemně zaskočilo?

Nikdy předtím jsem netočila film, který by měl tak výrazný politický podtext. Bylo pro mě nové jít s kamerou na magistrát hlavního města Prahy, účastnit se debat v Národní galerii nebo tiskových konferencí, kde vystupovali pražští zastupitelé. Poprvé v životě jsem stála s kamerou před lidmi, kteří něco slíbili, vzápětí to ale popřeli a odmítli. Popuzovalo mě, jak jim jejich účelové jednání beztréstně prochází.

Myslíte si, že Kaplického projekt "Chobotnice" bude někdy přece jen realizován?

Doufám, že se v politických funkcích objeví osvícení lidé, kteří budou mít skutečnou touhu něco nového vytvořit, něčemu originálnímu pomoci na svět, aby tím zanechali pozitivní stopu svého úřednického a politického působení v historii této země. Jak říká pan prezident Václav Havel v závěru filmu: „Je třeba jít svou cestou a netrápit se tím, jestli to zítra či pozítří přinese plody. Důležité je vědět, že mám pravdu, že stojím za dobrou věcí.“ Jan Kaplický nemohl svůj boj dovést do konce. Ale jsou tady příznivci jeho díla a já věřím, že blob bude na Letné stát.

Rozhovor s producentkou Eliškou Kaplický Fuchsovou

Jak jste se seznámila s Janem Kaplickým?

Seznámili jsme se na jeho přednášce ve Veletržním paláci, kde jsme natáčeli s malým štábem. Tenkrát jsem se rozhodla, že o něm natočíme film Profil.

Čím na vás nejvíc zapůsobil?

Svým šarmem, inteligencí, respektem, elegancí, originalitou, pozorností, smyslem pro detail, kreativitou, krásou, sex-appealem, gentlemanstvím, sečtělostí, zájmem o umění, kulturu, život a ženy. Věděl, co od života chtít, a dokázal život žít tak, jak chtěl. A nikdy se nemusel nikomu a ničemu přizpůsobovat.

Co byste mu vytkla?

Byl, jak sám říkal, nevyhlášený romantik.

Jak jste se seznámila s režisérkou Olgou Špátovou?

Olouše, jak jí říká její bratr Jakub Sommer, znám z dob její těžké puberty. Pak jsem v kině viděla její film o Radůze a všimla jsem si jejího talentu. Má vlastní hlavu, nápady a myslím, že dává do svých filmů vše. Moc si jí vážím a jsem vděčná, že se tak nelehkého natáčení ujala s takovým nasazením a láskou.

Vyskytly se při natáčení nějaké problémy?

Problémů bylo při tak dlouhém natáčení samozřejmě spousta. Leckdy bylo náročné sehnat celý štáb na důležitou akci, o které jsem věděla jenom já. Mnoho situací se vyvinulo doslova během několika minut. Například natáčení s Pavlem Bémem na magistrátu v jeho kanceláři večer před duelem, který měl s mým mužem. V Londýně zase nechtěli Olgu pustit natáčet na trávník kriketového hřiště v Lord's Media Center. Nejtěžší ale myslím pro nás bylo film ve střížně dokončit. Zpracovat 83 hodin natočeného materiálu a bezpočet archivních záběrů po třech letech natáčení vyžadovalo hodně času.

Co vás na kauze kolem Národní knihovny příjemně překvapilo?

Dodnes mám kolem sebe charaktery lidí, o jejichž názor i podporu se můžu opřít. Ozvali se, podepsali petici, zorganizovali demonstraci, pomohli Nadačnímu fondu Pro knihovnu nebo nám jenom prostě na ulici řekli, že nám fandí. Ta podpora lidí je neuvěřitelně posilující. Je naprosto ojedinělé, že jedna stavba a jeden muž – architekt mohl zalarmovat celý národ. Ten jejich zájem o architekturu, umění, bezpráví a demokracii mě pozitivně překvapil.

Co vás na kauze kolem Národní knihovny naopak nepříjemně zaskočilo?

Nezájem představitelů našeho státu o to, co odkážeme příštím generacím. A zároveň jejich nekulturnost, bezpáteřnost a hamižnost.

Myslíte si, že Kaplického projekt "Chobotnice" bude někdy přece jen realizován?

Ano, bude! Přece až Johance bude 12 let.

Profily protagonisty a autorky filmu

JAN KAPLICKÝ Praha 18. 4. 1937 – Praha 14. 1. 2009

- 1955 – 56 pracuje jako kreslič ve Státním projektovém ústavu
- 1956 – 62 Vysoká škola uměleckoprůmyslová
- 1962 – 64 vojenská služba
- 1968 odjezd do Velké Británie
- 1969 – 71 Denys Lasdun and Partners, Architects, London
- 1971 – 73 Piano and Rogers, Architects, London
- 1974 – 75 Associate, Spence and Webster, Architects, London
- 1975 získává britské občanství
- 1975 – 77 Consultant, Brighton Marina Project, London
- 1977 – 83 Foster Associates, Architects, London
- 1979 spolu s Davidem Nixonem zakládá Future Systems
- 1982 – 88 výuka v Architectural Association
- 1989 Amanda Leveté vstupuje jako partnerka do Future Systems
- 1999 Stirlingova cena RIBA
- 2000 čestné členství Royal Institute of British Architects (RIBA)
- 2007 získává od VŠUP čestný titul Doctor Honoris Causa

Jeho otec byl sochař, malíř, architekt, grafik a designér, jeho matka botanická ilustrátorka. Spolupracoval s významnými architekty, například s Renzem Pianem, Richardem Rogersem a Normanem Fosterem. Pracoval například na návrhu Center Pompidou v Paříži, které se stalo střediskem francouzského kulturního života. Jeho soutěžní návrh pro francouzskou národní knihovnu skončil jako druhý a pomohl mu k práci na dalších velkých projektech. Proslavil se první aluminiovou stavbou Mediálního centra na stadionu Lords Cricket Ground v Londýně za kterou získal v roce 1999 nejprestižnější britskou cenu za architekturu, Stirling Prize RIBA. Časopis *The Independent* zařadil jeho oblou stavbu obchodního domu Selfridges v Birminghamu mezi nejvýznamnější moderní stavby na světě. Jeho londýnský ateliér Future Systems v březnu 2007 vyhrál první architektonickou mezinárodní soutěž ČR na novou budovu Národní knihovny. S architektkou Evou Jiříčnou patří k nejznámějším architektům českého původu ve světě.

Jan Kaplický se zúčastnil asi osmdesáti výstav: například v Royal Academy v Londýně, mnoha Bienále v Benátkách a Trienále v Miláně, dále výstav v Číně, Tokiu, Hong-Kongu, Los Angeles, San Diegu a na dalších místech. Přednášel ve více než 25 zemích a zúčastnil se pracovních sympozií se studenty na různých univerzitách. O Janu Kaplickém vyšlo nesčíslné množství článků, o něm a jeho spolupracovnících bylo publikováno 13 knih (nejnovější z nich, monografii *Future Systems* napsal Deyan Sudjic). Jako jediný architekt z Velké Británie pracoval pro americkou NASA, jeho budovy patří mezi neoceňovanější stavby světa. V rodné zemi však větší příležitost nedostal. Ateliér Future Systems získal přes 40 různých cen (například British Construction Industry Award, Bovis Royal Academy Award, Civic Trust award, World Architecture Award, Designer of The Year Award, Outstanding Retail Experience Award).

V Česku se Kaplický představil dokumentárním filmem *Profil* a třemi knihami. V publikaci *Album* přibližuje v krátkých esejích své uvažování o architektuře, v knize *Sketches* shrnuje všechny své architektonické návrhy. V knize *Česká inspirace* společně s Ivanem Margoliem představuje významná díla českých vědců, architektů, designérů a umělců. V roce 2007 se oženil s filmovou producentkou Eliškou Fuchsovou, která mu 14.1.2009 porodila dceru Johanku.

OLGA ŠPÁTOVÁ

režisérka a kameramanka
narozena 6. 3. 1984 v Praze

Vystudovala Střední školu reklamní tvorby v Praze. Od patnácti let natáčela amatérské filmy. Vytvořila čtyři krátké hrané filmy, za něž získala 23 cen na mezinárodních festivalech neprofesionální i profesionální tvorby.

Pro Českou televizi natočila jako kameramanka a režisérka dokumentární filmy *Trojhra* (2004), za který získala dvě hlavní ceny na domácích festivalech, *(Ne)cenzurované rozhovory* (2005) a *Láska včera, dnes a zítra* (2006). Za dokument *Terry z Montmartru* (2006) získala cenu na Arts & Film festivalu v Telči. Se zpěvačkou Radúzou natočila koncertní DVD a dokumentární film *Půjdu, kam chci* (2007), za které byla nominovaná na hudební cenu Anděl 2007.

Její dokument *Dobře placená procházka '07* (2008) o realizaci Šlitrovy opery v Národním divadle v režii Miloše Formana získal několik cen, včetně Grand Prix Vojtěcha Jasného. Pro televizi NOVA natočila portrét *Fenomén Gott* (2009) u příležitosti zpěvákových sedmdesátých narozenin.

Jako kameramanka pracovala na sedmi filmech režisérky Olgy Sommerové, například *Moje 20. století* (2005), *Přežili jsme svoje děti* (2007), *Sedm světél* (2008), *Do samoty v tanci* (2009) a *Drž rytmus!* (2009).

FILMOGRAFIE

Sama (2002), Míjení (2003), Trojhra (2004), Ochočená (2004), (Ne)cenzurované rozhovory (2005), Láska včera, dnes a zítra (2006), Terry z Montmartru (2006), Ženy Charty 77 - Jana Hlavsová (2007), Půjdu, kam chci (2007), Dobře placená procházka '07 (2008), Fenomén Gott (2009), Oko nad Prahou (2010)

ELIŠKA KAPLICKÝ FUCHSOVÁ narozena 23. 5. 1978 v Praze

Absolventka katedry produkce na pražské FAMU.

U filmu začínala jako asistentka režie filmů režiséra Vladimíra Michálka *Je třeba zabít Sekala* (1997) a *Anděl Exit* (2000). Pro českou televizi natočila filmy o filmu k těmto celovečerním filmům: *Anděl Exit* (2000), *Babí léto* (2001) a *Václav* (2007) a posléze k nim vytvářela upoutávky do kina a televize.

V letech 2000 – 2002 byla ředitelkou distribuční společnosti Film Distribution Artcam, která v českých kinech uvedla například slavnou oscarovou tragikomedii *Invaze barbarů*. V letech 2004 – 2006 zastávala funkci vedoucí oddělení prodeje práv českých filmů a televizních pořadů ve společnostech AQS a TV Nova. Od roku 2000 je jednatelkou společnosti Simply Cinema, v níž vyrábí především dokumentární filmy a videoklipy.

Jejím prvním námětem a producentským počinem byl portrét Jáchyma Topola s názvem *.A.B.C.D.T.O.P.O.L.* (2002) od režiséra Filipa Remundy. Další dokumentární filmy vyprodukovala s režisérem Jordim Niubem: *Naplno* (2002), *Luxus* (2003) a *Nový český design* (2004). Pro portrét Jana Kaplického s názvem *Profil* (2004) napsala scénář společně s režisérem Jakubem Wagnerem. Film získal ceny na košickém festivalu ARCHFILM 2004 a na Arts & Film festivalu v Telči 2005.

FILMOGRAFIE

.A.B.C.D.T.O.P.O.L. (2002), *Naplno* (2002), *Luxus* (2003), *Nový český design* (2004), *Profil* (2004), *Okno nad Prahou* (2010).

Dopis Johance k dvanáctým narozeninám

Milá Johanko,

jak víš, Tvůj tatínek odešel z tohoto světa v den, kdy Ty ses do něj vydala. Připomínám to dnes proto, že to byl shodou okolností den, kdy jsem stál před nebeskou branou i já. Nevím proč dostal přednost on, ale vím, že odcházel šťasten s myšlenkami na Tebe a Tvou maminku. Od té doby se mi často vrací vzpomínka na to, jak jsme tam okamžik stáli vedle sebe a čekali na výrok osudu. Když jsem se dozvěděl, že dostávám ještě příležitost, bylo mi jasné, že jsem tím mimo jiné vyzván, abych se zasazoval i o respekt k jeho architektonickým vizím. Určitý úspěch – a tehdy, věř mi, to úspěch byl – jsem spolu s mnoha dalšími skutečně zaznamenal. Budova Národní knihovny, kterou při svých procházkách Prahou vídáš v místě někdejšího pomníku diktátora, je moderní odpovědí na historickou dominantu Pražského hradu, její vskutku demokratickou paralelou, je zosobněním tvořivého ducha, výrazem vzdělanosti, kulturnosti a humanity tradičně svázaných s Prahou a s jejím reliéfem, projevem pokorné úcty člověka k přírodě. Přeji Ti do dalších let všechno dobré a také abys nemusela v životě čelit lidské malosti víc, než je nezbytné.

Tvůj

Václav Havel

Česká televize a jejich podpora koproducent a producent filmové tvorby

„Od zavedení nových pravidel v roce 2006 naše filmová každým rokem roste nejen co do kvantity (2008 – 13 premiér, 2009 – 18 premiér), ale zejména kvalitativně. Důkazem jsou festivalová ocenění pro námi produkované či koprodukované filmy a jejich velmi dobré přijetí jak odbornou, tak i širokou veřejností. Výrazná ocenění filmu Hlídač č. 47 produkovaného samostatně Českou televizí – 3 ceny Český lev, 4 hlavní ceny na Tiburon International Film Festival, z nových filmů pak ocenění filmu Protektor na 32. Starz Denver International Film Festival 2009 v kategorii nejlepší hraný film či filmu Nedodržení slib hlavní cenou v kategorii hraný film na Jewish Film Festival v Los Angeles 2009 vypovídají o správné volbě podporovaných témat. Pečlivý výběr scénářů, správné nastavení financování a dlouhodobá práce se vznikající látkou přináší právě v těchto letech své výsledky,“ shrnuje ředitel výroby ČT Václav Myslík

Také loňské koprodukční filmy ČT na sebe vázaly velkou pozornost. Za všechny jmenujme Protektor (v kinech od 24. září 2009, režie Marek Najbrt, scénář M. Najbrt, Robert Geisler, Benjamin Tuček, kamera Miloslav Holman). Film vznikl v koprodukci Negativ, ČT, UPP, Soundsquare. Dále připomeňme velice úspěšný snímek 3 sezóny v pekle (v kinech od 26. listopadu 2009, scénář a režie Tomáš Mašín, námět Lubomír Drozd, producenti Dawson Productions, ČT, Babelsberg Film, Trigon Production, RWE, UPP, Soundsquare).

Česká televize je rovněž nejvýznamnějším koproducentem dokumentárních snímků. Jedním z neúspěšnějších titulů roku 2009 jak na domácí, tak i na mezinárodní scéně byl dokument Jak se vaří dějiny . (V kinech byl od 23. dubna 2009, scénář a režie Peter Kerekes, kamera Martin Kolár.) Film vznikl v mezinárodní koprodukci, do které se zapojila i ČT – Televizní studio Brno. Film poutavě zachycuje všední dny vojenských kuchářů a vypráví o tom, jak každodenní potřeby tisíců ozbrojených a hladových žaludků mohou ovlivňovat vítězství a prohry státníků. Autor zároveň provází diváky událostmi, které změnily historii i mapu Evropy.

Dalším divácky i festivalově úspěšným dokumentem byl snímek Auto*Mat. (Do kin vstoupil 24. září 2009, námět, scénář a režie Martin Mareček, kamera Vít Klusák, Jiří Málek, Martin Mareček.) Film vznikl v koprodukci Bionaut Films a ČT. Jeho tvůrci si položili otázku: ovládáme město nebo město ovládá nás? Auto*Mat je stylově různorodý film, kombinující žánr dokumentu, animace, hudebního klipu a home videa.

Z další koprodukční dokumentární tvorby připomeňme titul Včely letěly krásně. (Film je v kinech od 19. října 2009, scénář a režie Karel Čveráček, kamera K. Čveráček, Jan Horáček, Jakub Šimůnek.) Snímek vznikl v koprodukci Film & Sociologie, ČT. Zachycuje rekonstrukci fotografického ateliéru Seidel v Českém Krumlově a divákům objevuje unikátní sbírku historických fotografií.

Česká televize se za osmnáct let své existence stala trvalým partnerem české filmové tvorby; od roku 1992 se podílela na vzniku více než 190 snímků. Na speciálních webových stránkách www.ceskatelevize.cz/filmy/ je k dispozici jejich podrobný výčet. Jsou zde uvedeny i snímky, které Česká televize chystá v nejbližší době do kin, či jsou teprve ve fázi výroby.

Lafarge a jejich podpora koproducent

Akciová společnost Lafarge Cement, která je součástí nadnárodní Skupiny Lafarge, se nachází v Čížkovicích na Lovosicku a patří mezi výrobce cementu v České republice. Na trhy se stavebními materiály dodává své produkty více než 110 let. Výrobní portfolio tvoří kromě portlandských a směsných cementů také maltovinové pojivo Multibat PLUS a vápenec pro odsíření. V posledních dvaceti letech cementárna investovala do nejlepších technologických zařízení řádově 1,5 miliardy korun, které mimo jiné umožnily snížit dopad výroby na životní prostředí na co nejnížší míru. V roce 2009 získala společnost ocenění "Nejlepší výrobce stavebnin roku 2009" v kategorii nad 150 zaměstnanců.

Společnost Lafarge Cement, a.s. si je jako výrobní podnik plně vědoma toho, že je součástí širšího společenského systému s množstvím vztahů s okolím. Proto se zaměřuje nejen na ekonomickou a environmentální oblast svého podnikání, ale i na podporu vybraných projektů v sociální a společenské oblasti. Dlouhodobě sponzoruje projekt Občanského sdružení Centrum pro rodinu Terežín, které již několik let velmi úspěšně provozuje poradnu pro rodiny s dětmi v náhradní rodinné péči v Ústeckém kraji. Dále podporuje Obecně prospěšnou společnost Milešovka, jejímž záměrem je revitalizace nejvyššího vrcholu Českého středohoří - Milešovky.

Lafarge Cement, a.s. také pravidelně podporuje okolní obce. Finančně se podílí na realizaci některých projektů místní samosprávy a místních zájmových organizací. V současné době pomáhá na svět i místnímu významnému ekologickému projektu v nedaleké obci Chotěšov, jehož obsahem je založení biocentra a biokoridorů zvyšující ekologickou rovnováhu daného území.

V širších souvislostech svého podnikání vnímá společnost návaznost na architekturu a není jí lhostejná. Architektura využívající špičkové stavební materiály, vyrobené s použitím cementu, může vytvořit krásné a zajímavé projekty přechávající desetiletí, staletí.

Lafarge Cement, a.s. se snaží zvyšovat obecné povědomí o kvalitní architektuře mimo jiné i soustavnou podporou filmové tvorby. V roce 2005 podpořila uvedení dokumentárního filmu „Můj architekt“ o světoznámém architektovi Luisi Khanovi, v roce 2007 filmu „Skici Franka Gehryho“ o dalším neméně významném architektovi.

Vloni vedení společnosti velmi zaujal projekt o architektu Janu Kaplickém, který svou tvorbou „rozčeřil vody“. Jeho projekt Národní knihovny vyvolal širokou diskusi plnou emocí. Zároveň však vzbudil široký zájem o architekturu a přispěl tak ke kultivaci prostředí.

Těší nás velmi, že jsme ke vzniku filmu Oko nad Prahou mohli přispět.

Producent filmu Oko nad Prahou děkují partnerským společnostem, bez jejichž přispění by film nemohl vzniknout:

Generální partner premiéry filmu:

Partner distribuce:

Film vznikl s podporou Státního fondu ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie

STÁTNÍ FOND ČESKÉ REPUBLIKY
PRO PODPORU A ROZVOJ ČESKÉ KINEMATOGRAFIE

Mediální partneři:

Aktuální informace a fotografie jsou k dispozici na internetové adrese

www.okonadprahou.cz a www.hce.cz

Rozhovory a další servis pro novináře zajišťuje:

Sabina Růžičková, sruz@medea.cz, tel:724 045 139

Lucie Straková, lucie@hce.cz, tel. 605 288 996

DISTRIBUCE:

Marta Suchá, mucha@hce.cz, tel. 731 425129
Hollywood C.E., Psohlavců 8, Praha 4 147 01

PROGRAMACE:

Milada Markantelli, milada@hce.cz, tel. 226 224 150
Hollywood C.E., Psohlavců 8, Praha 4 147 01